

Un elev român din doi este victima bullying-ului, 81% dintre elevi afirmă că au fost martori ai situațiilor de amenințare, umilire sau violență fizică, în școala unde învață

Salvați Copiii România, în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale, ajută școlile să organizeze grupuri antibullying și să contracareze hărțuirea

- *Procentul elevilor care spun că au fost victime ale bullyingului a crescut de la 29% în 2016 la 49% în 2022;*
- *81% dintre elevi (peste 4 din 5) afirmă că au fost martori ai situațiilor de bullying în școala unde învață;*
  - *Peste un sfert dintre elevi (27%) admit că s-au aflat în poziția de autor al actelor de bullying;*
  - *57% dintre elevi afirmă că au apelat la colegi pentru a interveni în situații de bullying*

Târgoviște, 23 martie 2023: O analiză recentă a Organizației Salvați Copiii (finalul anului 2022) arată că jumătate dintre elevii români devin victime ale situațiilor de violență fizică și de amenințare sau ale mesajelor umilitoare transmise online (49%), asistă în calitate de martori (81%) sau recunosc că au comis ei înșiși astfel de fapte (27%). Îngrijorătoare este evoluția procentului elevilor care spun că au fost victime ale bullying-ului: de la 29% în 2016 la 49% în 2022, potrivit datelor comparative ale anchetelor derulate de Salvați Copiii România.

Conform statisticilor oficiale, în sistemul de educație a fost înregistrată o creștere cu aproape o treime a situațiilor de bullying sesizate, în anul școlar 2021-2022, prin comparație cu anul școlar anterior (10.971 de situații de bullying constatate, față de 7.715).

Organizația Salvați Copiii a decis să prioritizeze programul antibullying și sprijină școlile în constituirea grupurilor de acțiune antibullying, precum și a unui mecanism de monitorizare a acestora, colaborând, în acest sens, cu Ministerul Educației.

Astfel, Salvați Copiii România, în parteneriat cu Ministerul Educației, a organizat Conferința regională „Dreptul la pauză fără bullying - cooperare și bune practici pentru comunități educaționale sigure”, în data de 23 martie, la Târgoviște, un seminar intensiv cu toți actorii relevanți din domeniul educației și protecției copilului cu responsabilități în prevenirea și diminuarea fenomenului de bullying din regiunea Sud-Muntenia (Argeș, Ialomița, Călărași, Giurgiu, Teleorman, Prahova, Dâmbovița).

În 27 mai 2020, prin ordin de ministru, propunerile Salvați Copiii România privind prevenirea și reducerea fenomenului de bullying în școli au fost incluse în *Normele metodologice de aplicare a Legii împotriva violenței psihologice bullying* (Ordin nr. 4.343/2020).¹ Astfel, în fiecare școală/liceu trebuie înființat un **grup de acțiune antibullying**, din care vor face parte directorul unității de învățământ, profesorul consilier școlar,

trei cadre didactice formate în problematica violenței, inclusiv a violenței psihologice-bullying, doi sau mai mulți reprezentanți ai elevilor și reprezentanți ai părinților. Rolul acestui grup este de a preveni, de a identifica și soluționa situații de bullying între elevi, care pot avea loc prin acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice.

„Fenomenul privește toate instituțiile statului care trebuie să vegheze la interesul superior al copilului. Școlile nu trebuie lăsate singure în fața unui fenomen care are rădăcini atât în interior, dar și în afara lor. Nu există soluție miraculoasă, doar prin colaborare, consecvență și asigurarea unui personal suficient și calificat vom putea observa progrese. Un pas important în acest sens îl constituie suplimentarea cu 50% a numărului de consilieri școlari”, a declarat Sorin Ion, Secretar de stat la Ministerul Educației.

„Pentru a determina școlile și liceele să-și creeze aceste mecanisme, Ministerul Educației și inspectoratele școlare au o mare responsabilitate, iar Salvați Copiii își va oferi, fără îndoială, sprijinul metodologic, așa cum am procedat și în cazul celor peste 80 de școli. Bullying-ul rămâne un fenomen agravant și un mare semnal de alarmă pentru sănătatea psiho-socială a copiilor”, a declarat Gabriela Alexandrescu, Președinte Executiv Salvați Copiii România.

DATE STATISTICE: CONTEXT

Încă din 2016, Salvați Copiii România atrăgea atenția asupra extinderii fenomenului de bullying, dacă nu se iau măsuri complexe pentru reducerea violenței din școli, dând publicității primul studiu național cu privire la fenomenul de bullying în școlile românești.

La finalul anului școlar 2021 - 2022, Salvați Copiii a derulat o consultare online, la care au participat 4.449 de elevi, cu vârsta între 10 și 18 ani, utilizând metoda și scenariul folosite în realizarea studiului cu privire la fenomenul de bullying din 2016.

Analizând datele comparativ, s-au evidențiat următoarele concluzii:

Cum se reflectă experiența bullyingului în calitate de martor:

La întrebarea *”Ai văzut întâmplându-se (...) asemenea lucruri?”*

- 81% dintre elevi (peste 4 din 5) afirmă că au fost martori ai situațiilor de bullying **în școala** unde învață. 28% dintre respondenți afirmă că, în unitatea de învățământ pe care o frecventează, au asistat cu frecvență ridicată (des și foarte des) la astfel de situații. **Procentele sunt mai mari decât cele indicate de studiul Salvați Copiii din anul 2016, când 73% dintre elevi au spus că asistaseră la astfel de situații în școală**, iar frecvențele ridicate fuseseră indicate de 22,7% dintre respondenți.

- **În clasă** în 2022, aproape trei sferturi dintre elevi (73%) au spus că asistaseră la astfel de situații în clasă, comparativ cu 58% - în 2016.
- **În grupul de prieteni** - incidența fenomenului pare a fi mai redusă, jumătate dintre elevi (55%) spunând că au asistat la astfel de situații în grupul de prieteni, în timp ce frecvențele ridicate au fost semnalate de doar 1 din 10 copii.
- **Rețelele de socializare** sunt indicate ca mediu în care copiii asistă frecvent la situații de bullying – 79% dintre respondenți afirmând că au asistat la astfel de situații, în timp ce proporția celor care indică frecvențe ridicate ajunge, în cazul rețelelor de socializare, la 45% din eșantion.

Cum se reflectă experiența bullyingului în calitate de victimă:

- Aproape jumătate dintre respondenți (49%) afirmă că au fost victime ale bullying-ului, în timp ce 1 din 10 spune că s-a aflat des sau foarte des în astfel de situații.

Îngrijorătoare este evoluția procentului elevilor care spun că au fost victime ale bullyingului (de la 29% în 2016 la 49% în 2022).

Cum se reflectă experiența bullyingului în calitate de autor:

- Peste un sfert dintre elevi (27%) admit că s-au aflat în poziția de autor al actelor de bullying, în schimb proporția celor care admit frecvențe ridicate ale acestui comportament este de doar 2% (*rezultate explicabile mai ales prin caracterul dezirabil al întrebării*). O creștere față de rezultatele studiului din 2016 se înregistrează și sub acest aspect, dar evoluția nu este nici pe departe la fel de dramatică.

Intervenient de partea victimei

- 84% dintre elevi afirmă că, în situații de bullying, au intervenit activ în sprijinul victimei, peste jumătate (54%) susținând că au adoptat această atitudine des sau foarte des. Remarcăm o ușoară scădere (cu 2 pp) față de rezultatele studiului din 2016.

Intervenient de partea autorului

- Doar 15% dintre respondenți recunosc că au adoptat o astfel de atitudine, proporția celor care indică frecvențe ridicate situându-se la 3%. În schimb, tendința față de rezultatele analizei de acum șase ani este una îngrijorătoare, în condițiile în care observăm o dublare a procentului celor care admit că au încurajat bullyingul.

Referirea situațiilor de bullying

- Aproape trei sferturi dintre copii (74%) susțin că discută cu adulții despre situațiile de bullying, dar 22% afirmă că fac acest lucru rar sau foarte rar. Este îmbucurătoare creșterea procentului elevilor

care înțeleg să refere situațiile de bullying către un adult. Și această evoluție poate fi atribuită impactului campaniilor de informare și conștientizare.

- Referirea către un alt copil "Ai cerut altor copii să intervină?" – 57% dintre elevi afirmă că au apelat la colegi pentru a interveni în situații de bullying, dar 24% au recurs la această soluție rar sau foarte rar.

Intervenția adulților (*Dacă astfel de lucruri se întâmplă în școala ta, cine ia măsuri/intervine de obicei? – întrebare cu răspuns multiplu, procentele însumate nu reprezintă 100%*)

- peste trei sferturi dintre respondenți (77%) afirmă că, în situații de bullying, adultul care intervine este profesorul diriginte. Cu o frecvență mai redusă (51%) a fost indicat directorul, urmat de alte cadre didactice (42%), unii elevi (35%), profesorul de serviciu (25%), consilierul școlar (18%), în timp ce 2% dintre respondenți susțin că nimeni nu intervine în astfel de situații.

EXPERIENȚA SALVAȚI COPIII ROMÂNIA ÎN PREVENIREA BULLYINGULUI

În lucrul cu preșcolarii, Salvați Copiii România a inițiat primul program de prevenire a bullying-ului - **Să fim prieteni – Free of Bullying**. Programul este construit pe valorile toleranței, respectului, grijii față de celălalt și curajului și are ca obiective îmbunătățirea abilităților socio-emoționale ale copiilor, dar și a abilităților parentale, respectiv creșterea capacității de implicare a părinților în crearea unui mediu familial pozitiv, precum și a competențelor specialiștilor de gestionare a situațiilor conflictuale dintre copii.

Acest program, implementat de mulți ani, cu succes, în majoritatea grădinițelor din Danemarca, se derulează în prezent în 25 de grădinițe din mediul urban și rural din București, Călărași, Dâmbovița, Suceava, Timișoara și Buzău, pentru peste 5000 de preșcolari și va fi extins în anul școlar 2023 – 2024 în alte 75 de unități de învățământ, unde vor fi instruite peste 300 de cadre didactice, iar grădinițele vor fi dotate cu materiale educaționale.

În lucrul cu copiii de vârstă școlară, Salvați Copiii derulează programe pentru comunitățile educaționale la nivel de unitate de învățământ, evaluând climatul școlar, formând cadrele didactice și instruind părinții, sprijinind membrii grupurilor de acțiune antibullying. În acest sens, sunt create și diseminate materiale educaționale și informative (ghiduri pentru specialiști și voluntari, broșuri, articole de specialitate, cursuri și webminarii). În anul 2022, în cadrul programului „Școli fără bullying”, Salvați Copiii a organizat sesiuni de informare și pregătire pentru 800 de cadre didactice din 138 de școli, pentru aplicarea de metode educaționale bazate pe disciplină pozitivă și implementarea normelor metodologice antibullying. În aceste activități de informare și prevenire, au fost implicați 947 de părinți și 5.626 de copii (din care aproape 800 au devenit ambasadori anti-bullying în școlile lor). Astfel, Salvați

Copiii a facilitat constituirea și funcționarea grupului de acțiune anti-bullying în 80 de școli partenere, în alte 58 grupul fiind în curs de constituire. (www.scolifarabullying.ro)

În plan legislativ, Salvați Copiii aduce în atenția autorităților opiniile copiilor și propune soluții dezvoltate împreună cu aceștia. Un exemplu în acest sens, Ministerul Educației a inclus modelul de intervenție propus de Organizația Salvați Copiii și testat în 30 de școli și licee din Târgoviște și București, în **normele metodologice anti-bullying**, aprobate prin ordin de ministru în iunie 2020.

Pentru a oferi **informare și consiliere**, Salvați Copiii a creat platforma scolifarabullying.ro, unde mii de elevi, părinți și profesori solicită sprijin pentru a gestiona situațiile de bullying din școlile lor.

Persoana de contact: Cristina Adam, 0744471073, cristina.adam@salvaticopiii.ro.

Despre Organizația Salvați Copiii

De 32 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societate și autoritatea publică, în beneficiul copilului. În cele peste trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili, și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului. Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg. În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. Peste 2.900.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.

ⁱ Ministerul Educației, 2020. <https://www.edu.ro/normele-metodologice-de-aplicare-legii-%C3%AEmpotriva-violen%C8%9Bei-psihologice-bullying-au-fost-publicate-%C3%AE>